

Datum
Mei 2025

Onze referentie
52575163

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 2 met de Inspectie van
het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

21 mei 2025, 13:00u - 15:00u

Vergaderplaats

Utrecht, Vergadercentrum Vredenburg

Aanwezig

Connect Groen, ISBO, NDV, NJPV, NMV, VBSO/VGS,
Vereniging van Vrijescholen, Verus, VOS/ABB, Inspectie
van het Onderwijs

Agendapunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

De VBSO vertegenwoordigt mede de VGS in dit overleg.

Er zijn desgevraagd geen aanvullingen of wijzigingen op de agenda. De voorzitter merkt op dat in het vorige overleg is aangegeven dat de huidige vergadering geheel formeel zou zijn. Wegens het recente debat over onderwijstoezicht heeft de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) besloten om toch een informeel deel aan de vergadering toe te voegen.

De NMV meldt dat de traditionele vernieuwingsscholen de Staat van het Vernieuwingsonderwijs 2025 hebben uitgebracht. De inspectie geeft aan hier al kennis van te hebben genomen. Ook zijn er inmiddels contacten tussen de inspectie en de onderzoekers die hebben gewerkt aan de Staat van het Vernieuwingsonderwijs.

1a. Verslag Ringen 1 en 2 van 19 maart 2025

Er zijn geen wijzigingen op of opmerkingen over het verslag van Ring 2. Het verslag is daarmee vastgesteld.

De actiepunten uit het verslag van Ring 2 worden doorgenomen door de voorzitter.

Uitzoeken status afspraken met de Nederlandse Arbeidsinspectie.

De inspectie licht toe dat het wetsvoorstel nog loopt en nog niet openbaar is. Daarom kan de inspectie hier nu nog niet inhoudelijk op ingaan.

Uitzoeken status aparte bijeenkomst onderzoeksprogrammering 2026.

Hier komt de inspectie op terug in het informele gedeelte van deze vergadering.

Tekstuele wijziging verslag Ring 2 van 16 oktober 2024.
Dit is door de inspectie aangepast.

Vraag Verus over BKA2 en Algemene Maatregel van Bestuur.
Deze vraag van Verus is beantwoord via de route van de actualisatie van de onderzoekskaders. De vraag-antwoord combinatie is opgenomen in het verslag van het vragen uur over de actualisatie.

De voorzitter concludeert dat de actiepunten zijn daarmee afgehandeld.

VOS/ABB heeft een vraag naar aanleiding van het verslag. Het betreft de standaard basisvaardigheden (OP0). In het verslag wordt gesproken over een reguliere versus een kernstandaard. In andere documenten wordt andere terminologie gebruikt, bijvoorbeeld 'gewone standaard'. De vraag is of dit verduidelijkt kan worden. De inspectie geeft aan dat dit aan bod komt bij het agendapunt Actualisatie onderzoekskaders 2025.

1b. Jaarkalender Ringen schooljaar 2024-2025

De voorzitter merkt op dat er een aantal agendapunten zijn voor het formele deel van de vergadering, daarnaast is er een voorraadlijst met onderwerpen die door de Ringen zijn ingebracht. Vanmorgen is in Ring 1 besloten om voor de oktobervergadering het thema Sociale veiligheid en welbevinden te agenderen. Dit is ingebracht door AOB in relatie tot personeel en door NRT0 met betrekking tot private opleidingen en studenten. Deze organisaties willen dit onderwerp graag oppakken en voorbereiden, samen met een aantal andere partijen. Het thema zal dus worden geagendeerd in beide Ringen en betrekking hebben op de rol van de inspectie hierin. Mochten er nog deelnemers zijn die vanuit Ring 2 hierbij willen aanhaken dan kunnen zij dit melden bij de secretaris.

VBSO/VGS merkt op dat het goed is als Ring 2 ook wordt betrokken bij de voorbereiding, dan is het een gedeelde verantwoordelijkheid. Verus geeft aan veel te doen op het gebied van mentale gesteldheid en vraagt of dit zou kunnen bijdragen. De voorzitter bevestigt dit. Verus zal ook aanhaken bij de voorbereiding.

De voorzitter komt bij het volgende onderwerp op de voorraadlijst: burgerschap. De PO-Raad en de VO-raad gaven in Ring 1 vanmorgen aan dit een heel belangrijk onderwerp te vinden. De oorspronkelijke agendering kwam van Verus; kan Verus de kartrekker zijn voor dit onderwerp? Dit zou dan in de februari/maart vergadering van 2026 geagendeerd kunnen worden. Verus stemt hiermee in. VOS/ABB geeft aan ook graag mee te werken. Verus merkt op dat goed moet worden gekeken naar wat er precies wordt geagendeerd. VBSO/VGS geeft aan het prettig te vinden dat dit wordt genoteerd op de jaarkalender.

VBSO/VGS vraagt of de frequentie van het Ringenoverleg ook matcht met de ontwikkeling van het onderzoekskader 2027. De inspectie licht toe dat de Ringenbijeenkomsten hier inderdaad voor worden gebruikt, daarnaast wordt er soms ook voor gekozen om een aparte bijeenkomst te organiseren.

Datum
Mei 2025

Onze referentie
52575163

De voorzitter merkt tot slot op dat de Ringen-deelnemers altijd onderwerpen kunnen aanleveren bij de secretaris. Die kunnen zowel voor het formele als het informele deel bestemd zijn; het is ook aan de indieners om na te denken over de meest logische plek.

1c. Actualiteiten – waaronder terugblik congres en presentatie Staat van het Onderwijs 2025

De inspectie blikt met de Ringen-deelnemers graag terug op het congres en de presentatie van de Staat van het Onderwijs 2025. De inspectie heeft geprobeerd om rekening te houden met de feedback die door onder andere de Ringen-deelnemers is gegeven op de wijze van communiceren. Dit jaar is ervoor gekozen om het onderwerp burgerschap uit te lichten, ook vanwege de context waarin het onderwijs nu moet werken. Ook is er een reflectiehoofdstuk toegevoegd aan de Staat van het Onderwijs waarbij de inspectie naar zichzelf kijkt. Verder zijn de aanbevelingen gegroepeerd en de inspectie wil deze aanbevelingen onder de aandacht blijven brengen bij de raden en bij OCW.

In het licht van de politieke context ziet de inspectie het risico dat wordt gekeken naar de toezichthouder om problemen op te lossen, terwijl kwaliteitsverbetering in het onderwijs niet begint bij toezicht. De inspectie wijst de Ringen-leden hier graag op, ook om de governance zuiver te houden. Er zijn bijvoorbeeld geen geluiden over het oppakken van de 20% onvoldoende scholen, dit geeft discomfort in de Tweede Kamer. Dit komt ook nog aan de orde in het informele deel van het overleg. Voor nu is de vraag hoe de boodschap is ontvangen.

De Vereniging van Vrijescholen is onder de indruk van de positieve toon en het reflectiehoofdstuk. Wel ging de pers hier enigszins mee aan de haal. De aandacht voor burgerschap viel ook op, waarbij de oproep aan Den Haag om een goed voorbeeld te geven eruit sprong. De boodschap is dus al met al goed ontvangen.

VOS/ABB sluit zich aan bij deze opmerkingen. Het embargogesprek verliep ook erg prettig. De Staat van het Onderwijs bevat veel informatie, het overzicht van aanbevelingen is daarom erg fijn. Het reflectiehoofdstuk heeft ook een positief effect.

De ISBO geeft aan dat de congresdag gezellig was en inhoudelijke ook goed. Ook de focus op burgerschap is goed, al lag in de media de focus wel op bepaalde groeperingen. De tijd voor de workshops was naar de mening van de ISBO te kort om voldoende inhoudelijk op thema's in te gaan; een uur is snel voorbij. Over het algemeen is de inhoud helder en de boodschap duidelijk. Niet alleen het onderwijs, maar ook de samenleving en de politiek zijn aan zet.

Verus sluit zich aan bij de opmerkingen over de positieve toon. Het is duidelijk dat de inspectie probeert met een andere taal te spreken. Het is steeds duidelijker hoeveel last de inspectie moet hebben van de politiek en het bestel. Toch legt de inspectie op een respectvolle manier de vinger op de zere plek.

Van tevoren was wel duidelijk dat burgerschap een belangrijk punt zou worden. Daarom heeft Verus zich hierop voorbereid en hulp aangeboden aan de leden. Daarbij valt op dat er vanuit de organisatie maar weinig hulpvragen komen over dit onderwerp. De voorzitter vraagt of Verus weet waarom dit zo is. Verus geeft aan geen analyse te hebben gepleegd hierop maar het lijkt te maken te hebben met herstelopdrachten. VBSO/VGS merkt op dit te herkennen; hun adviseur krijgt ook alleen vragen als er een herstelopdracht is. Er is nauwelijks animo voor andere hulp. De inspectie vult aan dat zij van het expertisepunt burgerschap dezelfde signalen ontvangen. Vraag en aanbod ontmoeten elkaar niet echt. VBSO/VGS brengt in dat er een hoge druk is op scholen om de dagelijkse gang van zaken te laten reilen en zeilen en goede resultaten te behalen. Er is sinds een aantal jaren wel veel aandacht voor dit onderwerp maar het heeft tijd nodig om goed te landen.

De NJPV complimenteert de inspectie met de toon, de boodschap is goed geland. Binnen de NJPV is er wel veel vraag naar begeleiding en studiedagen rondom burgerschap. Er verschijnt binnenkort ook een boek over waar veel naar wordt gevraagd. Wel valt op dat de vragen met name de laatste tijd toenemen. Ook is het herkenbaar dat scholen eerst de basis op orde willen hebben, zoals VBSO/VGS opmerkte.

Connect Groen is het eens met de eerder gemaakte opmerkingen over de Staat van het Onderwijs. Wat bij hen goed werkt is om bij netwerkbijeenkomsten de gelegenheid te geven voor uitwisseling rondom herstelopdrachten voor burgerschap; wat werkt wel en wat niet? Dit wordt door de leden erg gewaardeerd.

De inspectie gaat in op de opmerkingen over burgerschap en merkt op dat er een ingroeimodel is gehanteerd voor wat betreft de beoordeling. De vraag is of dat wel heeft geholpen, het lijkt nu alsof men wacht op een herstelopdracht. VOS/ABB geeft als suggestie dat scholen misschien wachten op de kerndoelen. VBSO/VGS vult aan dat de grote aandacht voor dit onderwerp mogelijk ook heeft gezorgd voor terughoudendheid. De NJPV geeft aan dat docenten soms het gevoel hebben in een spagaat te zitten, ook gezien wat er gebeurt in de politiek. De voorzitter concludeert dat burgerschap daarom des te belangrijker is.

De voorzitter dankt de Ringen-deelnemers voor de reacties en sluit het agendapunt af.

2. Actualisatie onderzoekskaders 2025

De inspectie geeft een korte inleiding. Voorafgaand aan het overleg hebben de Ringen-deelnemers een aantal stukken ontvangen:

- de (concept) Staat van wijzigingen;
- de conceptkaders met daarin de wijzigingen zichtbaar verwerkt.

Op vrijdag 16 mei is hierover een digitaal vragenuurtje geweest. Een groot deel van de vragen over de kaders konden daar direct worden beantwoord. Ook is het

verslag met de vragen en antwoorden diezelfde dag verspreid onder de deelnemers. Er waren nog een aantal vragen die niet direct konden worden beantwoord, die worden zo direct beantwoord in dit overleg en toegevoegd aan het overzicht met vragen en antwoorden.

De inspectie start met een beantwoording van de openstaande vragen. Het gaat daarbij om de standaard OP0 en burgerschap, bestuursgesprekken en de missie en visie van de inspectie.

De standaard OP0 is een reguliere standaard en geen kernstandaard. Al eerder is genoemd dat de standaard onvoldoende wordt wanneer twee van de drie basisvaardigheden onvoldoende zijn. Bij één onvoldoende wordt de standaard als geheel niet onvoldoende. Dit zal ter verduidelijking opgenomen worden in het kader. Dan de terminologie, waar VOS/ABB een vraag over stelde: de correctie bewoordingen zijn reguliere standaard en kernstandaard.

Een ander punt dat is ingebracht in het vragenuurtje is of een onvoldoende op burgerschap niet te zwaar meetelt. Dat is dus niet het geval; als burgerschap als enige onvoldoende is valt de standaard niet om. Wel komt er dan een herstelopdracht. Ook wil de inspectie duidelijk maken dat er geen onderscheid is in waarde tussen taal, rekenen en burgerschap. Deze zijn gelijkwaardig aan elkaar.

Er was ook onduidelijkheid in de terminologie bij het hernoemen van 4JO (vierjaarlijks onderzoek) naar bestuursonderzoek. De inspectie gaat risicogericht werken bij de bestuursonderzoeken waardoor een kleinere groep besturen een volledig bestuursonderzoek krijgt (qua inhoud gelijk aan het voormalige 4JO). Met de overige besturen worden wel bestuursgesprekken gevoerd. Dit is een tussenoplossing; uiteindelijk zullen proportionele bestuursonderzoeken worden uitgevoerd.

Een laatste punt betreft de missie en visie van de inspectie en de bijbehorende kernwoorden: opgavegericht, adaptief en integraal. Deze woorden zijn al vaker gedeeld en worden nu ook opgenomen in het kader.

De inspectie benoemt verder dat er in het vragenuurtje ook een vraag werd gesteld over de nieuwe kerndoelen voor taal en rekenen. Scholen kunnen hiermee alvast aan de slag; ze zijn niet in strijd met de huidige kerndoelen. Hierover zal ook een bericht worden opgenomen in de eerstvolgende externe nieuwsbrief.

De inspectie meldt vervolgens dat het document met vragen en antwoorden van het vragenuurtje als bijlage wordt toegevoegd aan het verslag van dit Ringenoverleg. De voorzitter vraagt of daarmee alle vragen zijn beantwoord.

Verus merkt op dat zij nog een vraag hadden over sanctioneren en opschorting. De inspectie leest het antwoord zoals dit is opgenomen voor, waarop Verus aangeeft dat hiermee alle vragen zijn beantwoord.

Datum
Mei 2025

Onze referentie
52575163

Verus brengt in dat zij hadden begrepen dat de PO-Raad en de VO-raad vanuit Ring 1 een voorstel hadden gedaan voor het uitstellen van OP0. De inspectie geeft aan dit niet te herkennen; wel is er een uitleg gegeven over de beoordeling hiervan.

VBSO/VGS concludeert dat burgerschap wordt meegenomen met taal en rekenen in OP0 en dat dit een reguliere standaard wordt. Burgerschap komt soms ook impliciet aan de orde in andere standaarden, hoe zit dat? De inspectie geeft als voorbeeld dat het voor kan komen dat er zaken misgaan bij sociale veiligheid waardoor die standaard een onvoldoende krijgt. Maar er is een strakke afbakening in de standaard OP0, bevindingen worden niet dubbel beoordeeld.

VBSO/VGS wijst erop dat bijlage 7 'Uitwerking burgerschap en basiswaarden' wederom bij het kader is opgenomen. Is er door de inspectie nagedacht over het al dan niet behouden hiervan? Verus vult aan dat het afwachten van de kerndoelen hier onderdeel van is. De inspectie geeft aan niet te wachten op de kerndoelen, omdat de burgerschapsopdracht al een tijd bestaat; daar moeten scholen en instellingen aan voldoen. De nieuwe kerndoelen zijn geen vervanging van de burgerschapsopdracht; het is belangrijk om hier notie van te nemen.

De NMV vraagt naar digitale geletterdheid. Het LAKS heeft hier ook naar gevraagd. Komt dat in de toekomst in het kader? De inspectie licht toe dat zij alleen mag vertalen wat in de wet staat, daarom is digitale geletterdheid nog niet opgenomen in het kader. Wel is dit voor de inspectie een onderwerp van onderzoek ter voorbereiding op de aankomende wetgeving.

De voorzitter concludeert dat alle vragen zijn beantwoord en vraagt of de Ringen-deelnemers kunnen instemmen met het geactualiseerde kader. VBSO/VGS geeft aan dat er naar hun idee in het verleden ook nog een schriftelijke ronde was voor overleg met de achterban. De voorzitter geeft daarop een toelichting op het verdere proces: het verslag van dit overleg zal zo snel mogelijk worden verspreid voor schriftelijke vaststelling. De lijst met vragen en antwoorden van het vragenuurtje wordt daar als bijlage aan toegevoegd.

Alle Ringen-deelnemers geven aan te kunnen instemmen met de geactualiseerde onderzoekskaders.

Naschrift secretaris d.d. 30-06-2025: VBSO/VGS wijst erop dat het gebruik van het woord 'instemmen' niet juist is. Hoewel dit letterlijk is gezegd wil dit niet zeggen dat organisaties instemmen met de onderzoekskaders; er wordt gestreefd naar consensus. De eigenlijke vraag had moeten zijn of er nog bezwaren zijn vanuit de Ringen-deelnemers.

De voorzitter herhaalt het verzoek om snel te reageren op het verslag. In de email zal ook een deadline worden opgenomen hiervoor.

Verus benoemt dat er een goed proces is doorlopen: de stukken waren op tijd beschikbaar en het vragenuurtje was ook prettig.

De ISBO vraagt of er unanimiteit nodig is van de deelnemers. De inspectie licht toe dat het overleg met de Ringen over de kaders is gericht op consensus. Dit is echter niet altijd mogelijk. Als er dan bezwaren zijn worden die opgenomen in het verslag en op die manier gedeeld met de Tweede Kamer.

3. Evaluatie pilot Ringen cursusjaar 2024-2025

De inspectie geeft een korte toelichting op dit agendapunt. Aan het begin van dit schooljaar (2024-2025) is bij wijze van pilot gestart met de toevoeging van een informeel gedeelte aan het Ringenoverleg. Om deze pilot te evalueren is voorafgaand aan het overleg een korte enquête voorgelegd aan de deelnemers. De belangrijkste bevindingen hieruit zijn:

- Er is veel waardering voor het toevoegen van een informeel deel. Twee invullers geven aan dat het informele deel juist niet moet worden voortgezet;
- Er zijn een aantal waardevolle suggesties gedaan. Deze zijn echter niet herleidbaar naar personen. Een suggestie is bijvoorbeeld om het overleg te verlengen, omdat het formele deel soms in verdrinking komt. Een andere suggestie is het samenvoegen van het informele gedeelte voor Ring 1 en Ring 2.

De uitkomsten van de enquête zullen nog per email verspreid worden onder de Ringen-deelnemers.

In juli zal de inspectie de pilot ook intern evalueren. Een terugkoppeling daarvan komt op de agenda voor de oktober-vergadering. Mochten er vanuit de Ringen-deelnemers nog aanvullende suggesties of opmerkingen zijn dan kunnen die aan de secretaris worden doorgegeven.

VBSO/VGS spreekt complimenten uit voor deze vorm van overleg, zij vinden het een goede vorm. Overige opmerkingen in het kader van de evaluatie zullen zij per email doorgeven.

Connect Groen vraagt hoe de inspectie zelf tegen het informele deel aankijkt. De inspectie geeft aan het prettig te vinden een open dialoog te kunnen voeren naast het formele deel, in deze samenstelling. Dat geeft een ander soort gesprek. De tijd is hierin wel een factor, al is het ook niet de bedoeling om extra te vergaderen. De voorzitter vult aan dat het ook een mooie vorm is om het gesprek te voeren over thema's die vanuit het veld worden aangedragen.

VBSO/VGS reageert op de opmerking over de tijd. Zij hebben een suggestie voor een andere indeling: eerst overlegt Ring 1 formeel, daarna is het informele deel voor zowel Ring 1 en 2, daarna volgt dan het formele deel voor Ring 2. De inspectie merkt op dat de omvang van de groep wel lastig is hierin. De suggestie wordt in ieder geval meegenomen. De voorzitter herhaalt dat dit punt terugkomt in de Ringen op 8 oktober.

4. Rondvraag en sluiting

Datum
Mei 2025

Onze referentie
52575163

De Vereniging voor Vrijescholen vraagt of er al een datum bekend is voor de Staat van het Onderwijs 2026. De inspectie antwoordt dat dit 15 april 2026 is en benoemt dat in Ring 1 de suggestie werd gedaan om het congres later op de dag te laten plaatsvinden (om leraren tegemoet te komen). De inspectie neemt dit in overweging.

De voorzitter sluit het formele gedeelte van de vergadering af.

Actiepunten

<i>Omschrijving</i>	<i>Actiehouder</i>
Langetermijnagenda: thema burgerschap als onderwerp voor februari/maart vergadering in 2026	Verus, Inspectie
Externe nieuwsbrief inspectie: opnemen toelichting gebruik nieuwe kerndoelen taal en rekenen voor po en vo.	Inspectie